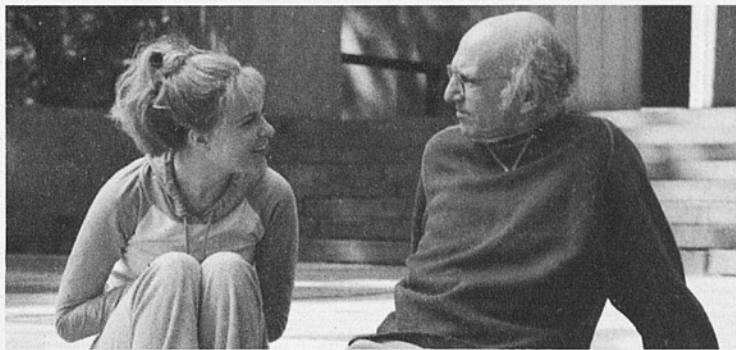

Octubre aixeca el teló i tota una sèrie de pel·lícules esperades i desitjades surten a escena per al judici i el plaer enorme de crítics, públic i cinèfils en general. Mir la llarga cartellera de novetats i em sorprèn la llista de films de qualitat en què la sinceritat, l'aire del documental, la comèdia, el drama o l'acció són estimulants que conviden —conviden i exciten— a la participació cinematogràfica. De tota l'oferta he volgut triar tres cintes notables sense cap relació temàtica o formal entre si: *Ágora*, *Si la cosa funciona* i *Mònica del raval*, dirigides, respectivament, per Alejandro Amenábar, que torna després de l'impacte de *Mar adentro*; Woody Allen, superada l'etapa catalana de *Vicky, Cristina, Barcelona*, i un recuperadíssim Betriu.

Ágora (cinquanta milions d'euros de pressupost, quasi res) és sense dubte l'aposta econòmicament més arriscada del seu director, un Alejandro Amenábar que dia a dia, pel·lícula a pel·lícula, confirma, d'una banda, estabilitat i, de l'altra, talent i seguretat en cada projecte que posa en marxa. Des de la ja mítica *Tesis*, que a tants va enlluernar, l'estrena dels seus projectes desperta interès i emoció també. Amenábar és director que sorprèn i que crida l'atenció per la varietat i la dispersió dels temes que aborda. Els títols ho evidencien: *Abre los ojos*, *Los otros* i, de manera relativament recent, el gairebé documental de caire humanístic, psicològic i de denúncia social que sense dubte era, és, *Mar adentro*, un prodigiós treball interpretatiu de Javier Bardem. Per regla general, el cinema d'Amenábar sempre ha rebut bones, excel·lents crítiques. Ara —i tota opinió és perfectament respectable i així cal valorar-la— la tendència ha variat i el panorama sembla que no és tan lluminós com fa tot just dos dies.

Crec que *Ágora* és una molt bona producció i té conceptualment molta força. Algú l'ha classificat de film anacrònic. Potser. Fer-ne a hores d'ara una de romans, un pèplum, sembla efectivament un anacronisme. Queden lluny els temps aquells de *Ben Hur*, *Espartaco* o *La caida del Imperio romano*. Però és una mena de vent poderós en contra que supera amb sensibilitat i talent. És una pel·lícula sobre la religió, sobre totes les religions quan assoleixen un caràcter, una fúria dominada —mal dominada— per la intransigència que provoca violència. És la lliçó moral que desprèn *Ágora*. I així cal considerar-la. Simplement. La cinta obre la temporada 2009-10.

Woody Allen, a banda de lloes i crítiques, imperterrit i ferm, continua fidel a si mateix en la manera d'entendre el cinema. Al vell estil dels clàssics de Hollywood, roda una cinta cada any. Potser és un risc excessiu. Però és el seu tarannà. I això vol dir que ara com ara l'autor de *La rosa púrpura del Cairo* presenta una filmografia de més de 40 pel·lícules amb resultats més que satisfactoris. Allen és un clàssic indiscutible. Massa títols? Tal vegada. Ara, amb *Si la cosa funciona*,

recupera un guió escrit fa trenta anys per l'actor Zero Mostel. Mort l'actor, el projecte quedà aturat. Allen recupera el vell projecte amb la personalitat de Larry David, actor que ha popularitzat la sèrie americana *Seinfeld*, que dona vida al protagonista principal, una mena de *remake* del director americà, com ja féu —però era una altra història— amb Kenneth Brannagh a *Celebrity*, una joia no excessivament valorada en el seu temps. *Si la cosa funciona*, en què els acudits s'apleguen de manera continuada i febril, està estructurada a l'estil *Broadway Danny Rose* —el millor treball interpretatiu davant la càmera de Mia Farrow, excepcional pla a pla—, la comèdia flueix i es desenvolupa a ritme tranquil i pausat. Woody Allen, després de les seves aventures londinenques i barcelonines, recupera el seu sempre estimadíssim Nova York.

Francesc Betriu és director d'irregular, sovint desconcertant, trajectòria cinematogràfica. Expert en el sainet més agosarat i atrevit, *Fúria española*, interpretada per Cassen, recull totes les velles passions hispàniques arrelades entre nosaltres: la política, el sexe i el futbol. Sàtir oportú i perfecte, combina talent amb altres produccions de categoria inferior. Amb *Mònica del raval* —excel·lent l'actriu principal, Mònica Coronado—, torna als seus magnífics orígens filmics, encara que no als temes que més el caracteritzaren al llarg d'aquells anys. Aquí, trasllada la càmera al vell cor del Raval barceloní, que ara s'ha convertit en tema de les primeres pàgines dels diaris. I ens acosta, amb nirvi i sobrietat narrativa, a la personalitat oberta i clara d'una prostituta anomenada Mònica. «Els fets i el personatges descrits en aquesta», així s'obre al cinta en clara advertència prèvia doble a l'espectador, «són completament ficticis i qualsevol semblança amb fets i persones reals, mortes o vives, és pura coincidència. O potser no». És una subtil manera d'introduir-nos en la història amb una absoluta declaració de principis de Francesc Betriu. Filmada en oberts exteriors del clàssic barri barceloní, *Mònica del raval* és una aproximació a tota una sèrie de personatges de diverses posicions socials que donen vida —vida i frescor— a carrers i places del Raval. Pulsació narrativa de qualitat, descripció psicològica oportuna i fèrtil, admirable quant a recreació de paisatges i geografies suggerents. ■